

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania D. Spółki z o.o. w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
z udziałem E. B.
o podleganie polskiemu ustawodawstwu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 lipca 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 2 lutego 2022 r., sygn. akt III AUa 1782/21,

oddala skargę kasacyjną.

Halina Kiriło Jolanta Frańczak Maciej Pacuda

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku decyzją z 13 czerwca 2019 r. stwierdził, że E. B., zgłoszony do ubezpieczeń jako pracownik przez płatnika

składek D. sp. z o.o. w G., nie podlega polskiemu ustawodawstwu w okresie od 7 maja 2015 r. do 6 maja 2016 r. Jednocześnie Zakład uchylił „Zaświadczenie A1 o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej”.

Od powyższej decyzji odwołał się płatnik składek D. sp. z o.o.

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 1 lipca 2021 r. oddalił odwołanie i zasądził od D. sp. z o.o. w G. na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje stanowisko, Sąd pierwszej instancji wskazał, że w dniu 4 maja 2015 r. E. B. zawarł z D. sp. z o.o. w Ż. Oddział w G. umowę o pracę na czas określony od 7 maja 2015 r. do 6 maja 2017 r. na stanowisku cieśli-zbrojarza w pełnym wymiarze czasu pracy. Jako miejsce wykonywania pracy strony wskazały: siedzibę firmy, T. we Francji, A., B., G. w Belgii, B., E., W. w Niemczech oraz Luksemburg.

E. B. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek D. sp. z o.o. od dnia 7 maja 2016 r. Pracodawca wskazał przerwę w opłacaniu składek od 10 czerwca 2015 r. do 18 czerwca 2015 r. z powodu urlopu bezpłatnego oraz nieusprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy od 28 sierpnia 2015 r. do 18 września 2015 r. Płatnik składek wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wydanie zaświadczenia A1 dotyczącego ustawodawstwa właściwego dla ubezpieczonego za okres jak w decyzji. W informacji w celu wydania zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym podano, że pracownik będzie wykonywał pracę w czasie pracy określonym na 10% w Polsce, 90% w pozostałych krajach oraz za wynagrodzeniem określonym na 100% w Polsce.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku wydał zaświadczenie o ustawodawstwie mającym zastosowanie do E. B., stwierdzając, że zastosowanie ma ustawodawstwo polskie, przy czym zaświadczenie obowiązuje w okresie wykonywania pracy od 7 maja 2015 r. do 6 maja 2016 r. Przez cały okres zatrudnienia E. B. pracował we Francji.

Pismem z 20 marca 2015 r. Centrum Kontaktów Europejskich i Międzynarodowych Ubezpieczeń Społecznych we Francji zwróciło się do Zakładu

Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o sprawdzenie, czy D. sp. z o.o. spełnia warunki do delegowania pracowników.

W okresie od 15 lipca 2015 r. do 5 sierpnia 2015 r. pozwany przeprowadził u płatnika składek D. sp. z o.o. w Ż. kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek i wpłat, do których pobierania obowiązany jest organ ubezpieczeniowy, a także zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Kontrola dotyczyła również weryfikacji danych, które płatnik przekazywał do ZUS, występując o potwierdzenie polskiego ustawodawstwa dla pracowników wykonujących pracę w dwóch krajach Unii Europejskiej w okresie od stycznia 2013 r. do maja 2015 r. W trakcie postępowania kontrolnego ustalono, że D. sp. z o.o. w badanym okresie, tj. od stycznia 2013 r. do maja 2015 r., nie prowadziła w Polsce znacznej części działalności w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego obowiązujących w Unii Europejskiej. Potwierdzeniem tego są dane z rejestrów sprzedaży, z których wynikało, że D. sp. z o.o. w tymże okresie prowadziła swojej działalność głównie za granicą, a działalność wykonywana na terenie Polski, jeśli była prowadzona, to w nieznacznym wymiarze.

Pismem z 30 października 2018 r. organ rentowy ustalił dla E. B. ustawodawstwo francuskie jako właściwe w okresie od 7 maja 2015 r. do 6 maja 2016 r. i powiadomił o powyższym instytucję francuską. Korespondencja kierowana do instytucji francuskiej została doręczona w dniu 7 listopada 2018 r. W terminie dwóch miesięcy od daty doręczenia zawiadomienia francuska instytucja ubezpieczeniowa nie zakwestionowała ustalonego przez organ rentowy ustawodawstwa.

W ocenie Sądu Okręgowego, płatnik składek nie zaproponował dostatecznych dowodów na okoliczność wykazania, że spełniono warunki do delegowania pracowników. Odwołujący się nie przedstawił bowiem umów zawartych z delegowanymi osobami, faktur za wykonane prace, które pozwoliłyby na obiektywną ocenę zakresu działalności w Polsce i za granicą. Dodatkowo Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że organ rentowy nie negował faktu prowadzenia przez płatnika działalności w Polsce, a jedynie wskazywał, iż miała ona charakter marginalny, zaś

dowody przedłożone przez odwołującą się stronę tak dokonanej oceny nie podważają.

Sąd Okręgowy miał na uwadze, że ustalenie ustawodawstwa w trybie art. 16 ust. 2 rozporządzenia z dnia 16 września 2009 r. nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L. z 2009, Nr 284, s. 1; dalej: rozporządzenie wykonawcze) nie zawsze musi oznaczać, że ustawodawstwo to zostanie określone w oparciu o art. 13 rozporządzenia z dnia 29 kwietnia 2004 r. nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2004.166.1; dalej: rozporządzenie podstawowe). Natomiast zawsze takie tymczasowe wyznaczenie uruchamia procedurę zmierzającą do ostatecznego określenia ustawodawstwa w danym przypadku. Istotne jest, że wątpliwości tych instytucja krajowa nie może rozstrzygnąć samodzielnie, lecz musi zastosować procedurę wynikającą z art. 16 ust. 2 i 3 rozporządzenia wykonawczego. Brak zaś odpowiedzi ze strony instytucji ubezpieczeniowej innego państwa członkowskiego, którego sprawa dotyczy, w ciągu dwóch miesięcy należy poczytywać jako zgodę na ustalenia polskiej instytucji, a tym samym – na tymczasowe wyznaczenie właściwego ustawodawstwa nabiera przymiotu ostateczności.

W rozpoznawanej sprawie polska instytucja ubezpieczeniowa, po wydaniu zaskarżonych w sprawie decyzji, przeprowadziła odpowiednie dochodzenie i poinformowała francuską instytucję, że w wypadku pracowników D. sp. z o.o. nie dochodzi do rzeczywistego wykonywania pracy zarobkowej na terenie Polski, w związku z czym prawem właściwym jest prawo francuskie. Ostatecznie więc Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął procedurę wynikającą z art. 16 rozporządzenia wykonawczego, ustalił jako tymczasowe ustawodawstwo francuskie, zaś instytucja ta w terminie dwóch miesięcy wskazanym w art. 16 ust. 2 powołanego rozporządzenia nie zakwestionowała tego stanowiska, w związku z czym należało przyjąć, że nie wniosła zastrzeżeń do tymczasowego ustalenia przez instytucję polską, a tym samym doszło do ustalenia przez obie instytucje właściwego ustawodawstwa w sprawie. Zważyć należy, że ustalenie takie, które nie jest zgodne z zasadą wynikającą z art. 13 ust. 3 rozporządzenia podstawowego, może być rezultatem ustaleń instytucji miejsca, w którym według twierdzeń wnioskodawcy

miała być świadczona praca, że w istocie praca ta nie była świadczona i nie mogła z tego względu stanowić tytułu do podlegania ubezpieczeniom w tym państwie.

Apelację od wyroku wywiódł płatnik składek.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z 2 lutego 2022 r. oddalił apelację.

Sąd drugiej instancji przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i podzielił ocenę prawną, jakiej dokonał Sąd pierwszej instancji.

Nie budzi wątpliwości, że instytucja miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o ustalenie ubezpieczenia społecznego w innym państwie może powziąć wątpliwości co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa, lecz trzeba zaznaczyć, iż może chodzić jedynie o wątpliwości co do określenia ustawodawstwa mającego zastosowanie do zainteresowanego, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 4 rozporządzenia wykonawczego, czyli niepewności co do tego, czy osoba wnosząca o ustalenie prawa właściwego jest objęta systemem zabezpieczenia społecznego w więcej niż jednym państwie członkowskim. Wątpliwości tych instytucja miejsca zamieszkania wnioskodawcy nie może sama rozstrzygać, lecz musi dostosować się do trybu rozwiązywania sporów co do ustalenia ustawodawstwa właściwego wskazanego w szczególności w art. 6, 15 oraz 16 rozporządzenia nr 987/2009, które nakazują zwrócenie się - w przypadku istnienia wątpliwości bądź rozbieżności - do instytucji innego państwa członkowskiego. Taka sytuacja miała miejsce w analizowanej sprawie, w której w wyniku przeprowadzenia procedury uzgodnieniowej między polskim i francuskim organem ubezpieczeniowym ustalono, że w okresie od 7 maja 2015 r. do 6 maja 2016 r. E. B. podlegał ustawodawstwu francuskiemu.

Płatnik składek wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, zaskarżając orzeczenie w całości i opierając skargę na podstawach naruszenia: a) art. 13 § 2 w związku z art. 477¹⁴ k.p.c., polegającego na sporządzeniu wadliwego, niepełnego uzasadniania, pomijającego część zarzutów oraz twierdzeń strony skarżącej podniesionych w apelacji, które miały bardzo istotne znaczenie, w szczególności dotyczących: (-) nierozstrzygnięcia pełnej istoty sprawy i pominięcia, poza ustaleniem, czy zostały spełnione przesłanki z art. 13 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 2004,

Nr 166, str. 1 z 30.04.2004 r. ze zm.) kwestii, czy w okolicznościach sprawy w ogóle było możliwe wyłączenie pracownika z polskiego systemu zabezpieczenia społecznego i uchylenie wydanych formularzy A1 - z uwagi na brak wniosku właściwej instytucji o wycofanie formularzy A1; (-) wyłączenia pracownika z polskiego systemu zabezpieczenia społecznego z datą wsteczną po kilku latach od zakończenia okresu delegowania; (-) zastosowania nieprawidłowej procedury dialogu i koncyliacji, w tym uznanie, że brak kontaktu ze strony państwa przyjmującego oznacza akceptację ustalonego ustawodawstwa, czy polski organ rentowy może samodzielnie określić, że ubezpieczony spełnia warunki do objęcia go systemem zabezpieczenia społecznego innego państwa bez nawiązania kontaktu z jego właściwą instytucją zabezpieczenia społecznego (i to z datą wsteczną), bez wyjaśnienia przyczyn braku reakcji ze strony instytucji państwa przyjmującego; upewnienia się, że pracownik po wycofaniu formularzy A1 i wyłączeniu z polskiego systemu zabezpieczeń społecznych zostanie objęty innym systemem zabezpieczenia społecznego; wycofania formularzy A1 mimo nie zawarcia porozumienia z właściwą instytucją państwa przyjmującego; b) ust. 6 decyzji A1 z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 i dalszych w związku z art. 5 rozporządzenia wykonawczego w związku z art. 11 ust. 1 i 3 lit. a, art. 13 ust. 1, art. 16 rozporządzenia podstawowego, art. 10 Traktatu UE, art. 2 oraz z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, w związku z art. 83a ust. 1 ustawy systemowej, w wyniku przyjęcia, że organ rentowy był uprawniony, bez wniosku właściwej instytucji państwa przyjmującego, z urzędu, bez porozumienia z instytucją państwa przyjmującego, uchylić/anulować/unieważnić wydany formularz, kilka lat po zakończeniu okresu oddelegowania i bez zachowania terminów określonych w decyzji A1; c) art. 5 oraz 16 w związku z art. 14 i 15 oraz 19 i 20 rozporządzenia wykonawczego w związku z decyzją nr A1 z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004; ust. 6 i inne w związku z art. 5 rozporządzenia wykonawczego w związku z art. 11 ust. 1 i 3

lit. a, art. 13 ust. 1, art. 16 rozporządzenia podstawowego, art. 10 Traktatu EU, art. 2 oraz z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, w związku z art. 83a ust. 1 ustawy systemowej, w wyniku: (-) nieprawidłowego przeprowadzenia procedury dialogu i koncyliacji; (-) wyłączenia pracowników z polskiego systemu zabezpieczenia społecznego i uchylenia wydanych formularzy A1 bez wniosku instytucji państwa przyjmującego, z przekroczeniem ustalonych terminów, na skutek przyjęcia, że brak reakcji ze strony instytucji państwa przyjmującego oznacza milczącą zgodę, skutkującą objęciem pracownika systemem zabezpieczenia społecznego państwa, do którego skierowano stosowną informację, mimo braku informacji na temat objęcia pracownika francuskim systemem zabezpieczenia społecznego, w sytuacji, gdy wyżej wskazany tryb nie mógł być zastosowany wprost, z uwagi na fakt wydania wcześniejszych zaświadczeń, wiążących instytucję państwa przyjmującego, że zgłoszenie dotyczyło ustalenia ustawodawstwa właściwego z datą wsteczną; że polska instytucja ubezpieczeniowa arbitralnie zdecydowała o ustaleniu, jako właściwego, ustawodawstwa państwa przyjmującego bez zbadania przesłanek do objęcia pracownika wyżej wymienionym systemem; (-) uznania, że to pracodawca powinien wystąpić o zawarcie porozumienia, mimo że przepisy dotyczące procedury dialogu i koncyliacji przerzucają ten obowiązek na właściwe instytucje łącznikowe, co spowodowało, że pracownicy zostali - w okresie objętym formularzami A1 - pozbawieni jakiegokolwiek zabezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, płatnik składek wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w odniesieniu do ubezpieczonego E. B. w całości i jego zmianę przez uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie na rzecz odwołującej się spółki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Gdańsku, z pozostawieniem temu Sądowi decyzji w sprawie kosztów postępowania.

Organ rentowy nie wniósł odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie jest uzasadniona.

Podobnie jak w innych analogicznych sprawach z odwołania płatnika składek D. sp. z o.o. dotyczących wycofania zaświadczenia A1 (wyrok z dnia 10 stycznia 2024 r., II USKP 110/22, LEX nr 3652266; postanowienia: z dnia 10 stycznia 2024 r., II USK 364/22, niepublikowane i z dnia 31 stycznia 2024 r., II USK 101/23, niepublikowane), tak i obecna skarga jest oparta na założeniu, zgodnie z którym wycofanie (unieważnienie) przez organ rentowy wcześniej wydanych przez ten organ zaświadczeń A1 stwierdzających podleganie przez pracowników skarżącej, wykonujących w spornych okresach pracę na terenie innych państw członkowskich UE, polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego, wymagało uprzedniego wniosku instytucji ubezpieczeniowej państwa, w którym praca była wykonywana, a następnie przeprowadzenia z tą instytucją procedury uzgodnieniowej (dialogu i koncyliacji), o której mowa między innymi w art. 16 rozporządzenia wykonawczego.

Odnosząc się do tego założenia, godzi się zauważyć, że problem prawny analogiczny do występującego w sprawie, w której została wniesiona rozpoznawana skarga kasacyjna, był już przedmiotem analizy Sądu Najwyższego dokonanej w wyroku z dnia 10 września 2020 r., III UK 123/19 (LEX nr 3077430; por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 września 2020 r., III UK 294/19, LEX nr 3276704 i z dnia 10 września 2020 r., III UK 298/19, LEX nr 3083343), w którym wyjaśniono między innymi, iż ustalenie ustawodawstwa właściwego i wystawienie dokumentów poświadczających stosowanie danego ustawodawstwa (formularza A1) nie przesądzają o niemożności zgłoszenia w późniejszym terminie wątpliwości co do zasadności podjętych rozstrzygnięć w trybie art. 5 rozporządzenia wykonawczego. Weryfikacja i ewentualne ponowne ustalenie ustawodawstwa właściwego są bowiem niezbędne, jeżeli pojawią się nowe okoliczności lub nastąpi zmiana w sytuacji osób ubiegających się o wydanie formularza A1. Poświadczenie ustawodawstwa (dokument) na formularzu A1 jest ogółouropejskim dokumentem służącym do potwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym na terenie innych krajów członkowskich Unii Europejskiej niż kraj, którego dana osoba jest obywatelem i gdzie ma stałe miejsce zamieszkania. Legitymowanie się poświadczeniem na formularzu A1 o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu w państwie członkowskim miejsca wykonywania pracy najemnej nie może być zatem ignorowane przy ustaleniu

ustawodawstwa mającego zastosowanie do zainteresowanego i dopiero jego wycofanie lub uznanie za nieważne, po ponownym rozpatrzeniu podstaw jego wydania, umożliwi ustalenie ustawodawstwa państwa członkowskiego miejsca zamieszkania. Jednocześnie cofnięcie zaświadczenia A1 wydanego w okolicznościach nieuprawnających do jego wystawienia jest możliwe w każdym czasie, jeżeli okaże się, że nie zostały spełnione - wynikające z rozporządzeń unijnych - warunki do jego wydania (por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: z dnia 6 września 2018 r., *Alpenrind i in.*, C-527/16, EU:C:2018:669; z dnia 26 stycznia 2006 r., *Herbosch Kiere NV*, C-2/05, EU:C:2006:69; z dnia 27 kwietnia 2017 r., *A-Rosa Flussschiff GmbH*, C-620/15, EU:C:2017:309; a także postanowienie z dnia 24 października 2017 r., *Belu Dienstleistung i Nikless*, C-474/16, EU:C:2017:812 oraz wyrok z dnia 4 października 2012 r., *Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe sp. z o.o. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych* C-115/11, ECLI:EU:C:2012:606). Organ rentowy może więc zmienić swoje oceny sytuacji ubezpieczonych i wydać decyzje stwierdzające brak podlegania polskiemu systemowi ubezpieczeń, mimo wcześniejszego poświadczenia wydanego na formularzu A1. W art. 5 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego wprost przewidziano, że dokumenty wydane przez instytucję państwa członkowskiego do celów stosowania rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego, stanowiące poświadczenie sytuacji danej osoby oraz dowody to potwierdzające, na podstawie których zostały wydane te dokumenty, są akceptowane przez instytucje pozostałych państw członkowskich tak długo, jak długo nie zostaną wycofane lub uznane za nieważne przez państwo członkowskie, w którym zostały wydane. Przepisy prawa europejskiego wprost przewidują zatem możliwość wycofania lub uznania za nieważne dokumentów poświadczających sytuację danej osoby między innymi w zakresie podlegania systemowi ubezpieczeń społecznych danego kraju.

Sąd Najwyższy w omawianym wyroku przypomniał także, że o podleganiu ustawodawstwu danego Państwa Członkowskiego decyduje treść przepisów prawa unijnego (rozporządzeń koordynacyjnych), a skutek ten - podleganie - następuje z mocy prawa. Dlatego decyzje wydawane w tych sprawach przez instytucje właściwe mają jedynie charakter deklaratoryjny. Na tej podstawie uznaje się, że unijne przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - na zasadach analogicznych

do ograniczeń zasady autonomii proceduralnej państw członkowskich - wpływają na stosowanie krajowych przepisów prawa materialnego i proceduralnego warunkujących objęcie danej osoby ochroną ubezpieczeniową w państwie członkowskim. Stąd w przypadku cofnięcia zaświadczenia A1 krajowe przepisy dotyczące terminów na złożenie wniosku o objęcie ubezpieczeniem czy terminów przedawnienia składek i kwalifikacji okresów ubezpieczenia jako składkowych i nieskładkowych nie mogą stanowić przeszkody dla objęcia danej osoby (objętej cofniętym zaświadczeniem A1) zakresem zastosowania ustawodawstwa właściwego na podstawie przepisów o unijnej koordynacji. Niemniej z perspektywy pracowników objętych zaświadczeniem A1, jego wycofanie - przy braku współpracy instytucji cofającej to zaświadczenie (w sprawie III UK 123/19: polskiego organu rentowego) oraz instytucji właściwej w świetle prawidłowo zastosowanych przepisów rozporządzenia podstawowego - skutkuje powstaniem stanu niepewności co do istnienia tytułu ubezpieczenia, zakresu ochrony i instytucji właściwej do jej udzielenia. Niepewność ta godzi w efektywność unijnego prawa o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W przypadku jednostronnego wycofania zaświadczenia A1 przez instytucję właściwą Państwa Członkowskiego zachodzi bowiem poważne ryzyko, że: 1) określona osoba zostanie wyłączona z systemu zabezpieczenia społecznego państwa tej instytucji, która zaświadczenie wycofała; 2) do czasu objęcia systemem zabezpieczenia społecznego innego państwa członkowskiego nie byłaby objęta ustawodawstwem żadnego państwa; 3) instytucja państwa wykonywania pracy mogłaby nie objąć tej osoby swoim systemem zabezpieczenia społecznego (np. z uwagi na niepodzielenie stanowiska instytucji wycofującej zaświadczenie A1, brak zgłoszenia pracownika do ubezpieczenia we „właściwym” Państwie Członkowskim, upływ terminów przewidzianych w prawie krajowym na skuteczne objęcie ubezpieczeniem społecznym, itp.); 4) pracownik delegowany (mający interes prawny i faktyczny) musiałby albo wnieść o objęcie ubezpieczeniem w innym, właściwym państwie członkowskim albo zaskarżyć odmowę objęcia ubezpieczeniem we właściwym państwie członkowskim (co w przypadku zakończenia okresu delegowania byłoby praktycznie niemożliwe); 5) pracodawca takiego pracownika nie ma interesu faktycznego w ponoszeniu

kosztów związanych z objęciem ubezpieczeniem społecznym w państwie członkowskim wykonywania pracy.

Sąd Najwyższy w wyroku wydanym w sprawie III UK 123/19 podkreślił również, że niewątpliwie z przepisów rozporządzeń koordynacyjnych można wyprowadzić obowiązek, zgodnie z którym instytucja wycofująca zaświadczenie A1 powinna poinformować instytucję właściwą miejsca wykonywania pracy o wydaniu takiej decyzji. Informacja ta powinna z kolei doprowadzić do objęcia danej osoby systemem zabezpieczenia społecznego „właściwego” państwa członkowskiego. Podstawy dla takiego obowiązku instytucji właściwych należy upatrywać w art. 2 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego. W tym celu wystarczająca byłaby taka wykładnia tego przepisu, zgodnie z którą ustalenia uzasadniające wycofanie zaświadczenia A1 są „danymi niezbędnymi dla ustanowienia i określenia praw i obowiązków osób, do których ma zastosowanie rozporządzenie podstawowe” w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego. Można byłoby również rozważyć, czy przepisu tego nie należałoby interpretować w taki sposób, że instytucja zamierzająca wycofać zaświadczenie A1 z obrotu powinna poinformować instytucję innego państwa już o samym zamiarze wycofania tego zaświadczenia. Dzięki takiemu zabiegowi docelowa instytucja właściwa państwa członkowskiego posiadałaby informacje uprawniające do podjęcia czynności zmierzających do objęcia danej osoby ustawodawstwem w zakresie zabezpieczenia społecznego tego Państwa. W obu przypadkach uchybienie obowiązkowi informacyjnemu nie oznaczałoby jednak wadliwości decyzji instytucji właściwej cofającej zaświadczenie A1, gdyż obowiązek ten wiąże instytucje właściwe poza postępowaniem w przedmiocie wycofania tego zaświadczenia. Jednakże samo poinformowanie o wycofaniu albo o zamiarze wycofania zaświadczenia A1 nie prowadzi do wywołania skutku istotnego z punktu widzenia realizacji zasady, o której mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia podstawowego oraz zabezpieczenia interesów pracownika. Nie gwarantuje bowiem, że dana osoba zostanie rzeczywiście objęta systemem zabezpieczenia społecznego „właściwym” w świetle przepisów unijnych o koordynacji. Dlatego też należy rozważyć, czy w przypadku wycofywania zaświadczenia A1, na instytucji cofającej zaświadczenie A1 powinien ciążyć obowiązek uzgodnienia z instytucją właściwą innego państwa członkowskiego stanowiska w przedmiocie objęcia ubezpieczeniem na zasadach analogicznych,

jakie wypracowano w odniesieniu do tymczasowego ustalania ustawodawstwa dla pracowników delegowanych (art. 13 rozporządzenia podstawowego). Zwrócił na to uwagę Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 grudnia 2017 r., II UZ 109/17 (OSNP 2018 nr 8, poz. 114). Zostało ono jednak wydane w sprawie z odwołania od decyzji ustalającej, że dana osoba nie podlega polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych (bez uprzedniego cofnięcia zaświadczenie A1). W sprawie tej pojawiły się wątpliwości, czy w sytuacji, gdy organ rentowy po przeprowadzeniu kontroli dochodzi do wniosku, że poprzednio wydane zaświadczenia A1 są nieprawidłowe i ubezpieczona nie powinna podlegać polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych z uwagi na brak tytułu do objęcia jej ubezpieczeniami, może samodzielnie wydać decyzję stwierdzającą, że osoba ta nie podlega polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych, lecz systemowi innego państwa członkowskiego, na terenie którego wykonuje pracę (świadczy usługi), z pominięciem sytuacji prawnej tej osoby wynikającej z wydanych wcześniej poświadczeń na formularzu A1 i bez wszczęcia procedury koordynacji, o której mowa w art. 16 rozporządzenia wykonawczego. Sąd Najwyższy zajął wówczas stanowisko, że organ rentowy po wydaniu poświadczenia podlegania ubezpieczeniu społecznemu w Polsce na formularzu A1 i bez jego uprzedniego cofnięcia nie może - bez wyczerpania trybu współpracy z instytucją ubezpieczeniową innego Państwa Członkowskiego - wydać decyzji o niepodleganiu ubezpieczeniu społecznemu w Polsce (art. 16 w związku z art. 5 rozporządzenia wykonawczego).

Sąd Najwyższy w sprawie III UK 123/19 zwrócił jednak uwagę, że tego rodzaju sposób postępowania nie jest unormowany wprost w przepisach rozporządzeń koordynacyjnych i powinien zostać - ewentualnie - ujednolicony w drodze odpowiedniej wykładni tych rozporządzeń oraz prawa pierwotnego dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości, zgodnie z zasadą jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa unijnego. Dodał, że art. 5 ust. 2-4 rozporządzenia wykonawczego, normujący okoliczności obligujące instytucję wydającą dokument taki, jak zaświadczenie A1, do ponownego rozpatrzenia podstaw do jego wystawienia i ewentualnego cofnięcia, nie reguluje wprost - w odróżnieniu od zasad ustalania ustawodawstwa właściwego z art. 6 i art. 16 rozporządzenia wykonawczego - szczegółowego trybu współpracy między instytucjami właściwymi z różnych państw

członkowskich. Jedynie w art. 5 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego mowa jest bowiem o sytuacji, w której „zainteresowane instytucje nie osiągną porozumienia” w kwestii cofnięcia między innymi zaświadczenia A1 - wówczas sprawa może być przedstawiona Komisji Akredytacyjnej. Treść art. 5 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego sugeruje więc, że w przypadku rozpatrywania podstaw do cofnięcia zaświadczenia A1 instytucja, która wydała to zaświadczenie, powinna współpracować z instytucją właściwą miejsca wykonywania pracy, co zakłada nie tylko bieżącą wymianę informacji między tymi instytucjami na temat istnienia albo nieistnienia podstaw do cofnięcia zaświadczenia A1, ale także uzgodnienie stanowiska w przedmiocie tego, któremu ustawodawstwu dana osoba będzie podlegała (z mocą wsteczną) w przypadku cofnięcia zaświadczenia A1. Dlatego w przypadku konieczności uprzedniego wyczerpania procedury współpracy przez polski organ rentowy z organem rentowym innego państwa przed wydaniem decyzji unieważniających wydanie zaświadczenia A1, decyzje powinny zostać uchylone, a sprawa ponownie rozpoznana przez organ rentowy we współpracy z instytucją właściwą innego Państwa Członkowskiego. Za taką wykładnią art. 5 rozporządzenia wykonawczego w związku z innymi przepisami tego rozporządzenia oraz rozporządzenia podstawowego przemawia założenie, zgodnie z którym przepisy o unijnej koordynacji należy interpretować w taki sposób, by w wyniku cofnięcia zaświadczenia A1 nie doszło do naruszenia jednej z fundamentalnych zasad systemu koordynacji zabezpieczeń, czyli podlegania jednemu ustawodawstwu Państwa Członkowskiego (art. 11 ust. 1 rozporządzenia podstawowego). Z zasady tej wynika istotna dyrektywa postępowania dla instytucji właściwych państw i organów odwoławczych. Ich procedowanie nie może doprowadzić nie tylko do objęcia osoby więcej niż jednym ustawodawstwem, ale także do wyłączenia jej z podlegania jakimkolwiek ustawodawstwem. Celem art. 11-16 rozporządzenia podstawowego, na podstawie których wydawane są zaświadczenia A1, jest także zapobieganie pozbawienia osób objętych zakresem stosowania tego rozporządzenia ochrony w dziedzinie zabezpieczenia społecznego - wobec braku ustawodawstwa, jakie miałyby do nich zastosowanie (por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: z dnia 1 lutego 2017 r., Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, pkt 58 i

przytoczone tam orzecznictwo oraz z dnia 25 października 2018 r., Walltopia, C-451/17, EU:C:2018:861).

Odpowiedzi, czy tak należy procedować przed wydaniem decyzji o cofnięciu zaświadczenia A1, nie udziela natomiast procedura określająca zasady dialogu i koncyliacji, zawarta w decyzji nr A1. W treści preambuły decyzji nr A1 (motyw 4) powołano się na zasadę lojalnej współpracy, ustanowioną także w art. 4 ust. 3 TUE, która zobowiązuje do dokonywania przez instytucje właściwej oceny faktów mających znaczenie z punktu widzenia stosowania rozporządzeń. Wskazano przy tym, że „w przypadku istnienia wątpliwości co do ważności dokumentu lub poprawności dowodów potwierdzających (...), w interesie osób objętych rozporządzeniem (WE) nr 883/2004 leży osiągnięcie porozumienia przez instytucje lub władze zainteresowanych państw członkowskich w rozsądnym terminie.” Do art. 4 ust. 3 TUE odwołano się także w wyrokach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z zakresu koordynacji celem doprecyzowania pewnych obowiązków instytucji właściwych przy okazji cofania zaświadczeń A1 (poprzednio E101, por. wyrok z dnia 6 lutego 2018 r., Altun i in., C-359)16, EU:C:2018:63, pkt 35-40; a także analogicznie wyrok z dnia 6 września 2018 r., Alpenrind i in., C-527/16, EU:C:2018:669, pkt 47). Z powyższego wynika zatem możliwość zakotwiczenia w art. 4 ust. 3 TUE bardziej szczegółowych obowiązków instytucji właściwych z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, co służyć będzie realizacji celów art. 45 TFUE.

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej poglądy prawne, Sąd Najwyższy w obecnym składzie dostrzega jednak, że w późniejszym orzecznictwie zrodziły się wątpliwości co do ich trafności, które zostały wyrażone w postanowieniu z dnia 27 kwietnia 2022 r., II USKP 113/21, w którym na podstawie art. 267 TFUE zwrócono się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami prawnymi: 1) czy instytucja państwa, która wystawiła formularz A1 i która z urzędu - bez wniosku właściwej instytucji zainteresowanego państwa członkowskiego - zamierza anulować/uchylić lub unieważnić wydany formularz, obowiązana jest przeprowadzić procedurę uzgodnienia z instytucją właściwą innego państwa członkowskiego na zasadach analogicznych, jakie obowiązują na podstawie art. 6 i 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z

16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE serii L nr 284 z dnia 30 października 2009 r., s. 1 ze zm.)?; 2) czy procedurę uzgodnienia należy przeprowadzić jeszcze przed anulowaniem/uchyleniem lub unieważnieniem wydanego formularza, czy też to anulowanie/uchylenie lub unieważnienie ma charakter wstępny, tymczasowy (art. 16 ust. 2), które staje się ostateczne w przypadku, gdy zainteresowana instytucja państwa członkowskiego nie zgłosi zastrzeżenia lub swojej odmiennej opinii w tej kwestii?

Odpowiadając na tak sformułowane pytania, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 16 listopada 2023 r., C-422/22 (www.eur-lex.europa.eu), wyjaśnił zaś, że art. 5, 6 i 16 rozporządzenia wykonawczego należy interpretować w ten sposób, iż instytucja wydająca zaświadczenie A1, która w następstwie przeprowadzenia z urzędu ponownego badania informacji, na których oparto wydanie tego zaświadczenia, stwierdza nieprawidłowość tych informacji, może wycofać omawiane zaświadczenie bez uprzedniego wszczynania przewidzianej w art. 76 ust. 6 rozporządzenia podstawowego, zmienionego rozporządzeniem nr 465/2012, procedury dialogu i koncyliacji z właściwymi instytucjami zainteresowanych państw członkowskich celem określenia ustawodawstwa krajowego mającego zastosowanie.

Uzasadniając to rozstrzygnięcie, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził między innymi, że zaświadczenie A1 może zostać cofnięte z urzędu przez instytucję wydającą, czyli bez złożonego przez instytucję właściwą innego państwa członkowskiego wniosku o ponowne rozpatrzenie i wycofanie, po pierwsze dlatego, że art. 5 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego odnosi się do zaświadczeń A1 „wycofanych”, nie precyzując ani nie ograniczając przypadków takiego cofnięcia, a zatem dotyczy każdej sytuacji cofnięcia takich zaświadczeń. Po drugiej, jak wynika z orzecznictwa Trybunału, wiążący charakter zaświadczeń A1 względem instytucji państw członkowskich innych niż wydające państwo członkowskie opiera się na zasadzie lojalnej współpracy wyrażonej w art. 4 ust. 3 TUE, która również zakłada zasadę wzajemnego zaufania. Zgodnie z tymi zasadami instytucja wydająca powinna dokonać prawidłowej oceny okoliczności faktycznych leżących u podstaw wydania tych zaświadczeń i starannej analizy stosowania własnego systemu zabezpieczenia

społecznego w celu zapewnienia prawidłowości informacji zawartych we wspomnianych zaświadczeniach, tym samym zaś prawidłowego stosowania rozporządzenia podstawowego, a instytucje innych państw członkowskich mają prawo oczekiwać, że instytucja wydająca wypełni taki obowiązek (por. podobnie wyrok z dnia 6 lutego 2018 r., Altun i in., EU:C:2018:63, 40, 42 i przytoczone tam orzecznictwo). Tymczasem w zakresie, w jakim zasady działalności danego pracownika mogą zmieniać się w stosunku do sytuacji branej pod uwagę przy wydawaniu zaświadczenia A1, podobnie jak informacje, które posłużyły za podstawę pierwotnego ustalenia tej sytuacji, mogą później okazać się nieprawdziwe, zasady lojalnej współpracy i wzajemnego zaufania wiążą się z obowiązkiem sprawdzania przez instytucję wydającą przez cały okres wykonywania działalności leżącej u podstaw wydania takiego zaświadczenia prawdziwości zawartych w nim informacji i wycofania go, jeżeli w świetle rzeczywistej sytuacji danego pracownika stwierdzi ona, że wspomniane zaświadczenie nie jest zgodne z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego. Ponadto, o ile na podstawie art. 5 rozporządzenia wykonawczego decyzja instytucji wydającej o wycofaniu zaświadczenia A1 w następstwie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy i cofnięcie zaświadczenia A1 złożonego przez właściwą instytucję innego państwa członkowskiego powinna zostać wydana w ramach procedury dialogu i koncyliacji między zainteresowanymi instytucjami, zgodnie z zasadami stosowania określonymi w art. 5 ust. 2-4 omawianego rozporządzenia, o tyle ten ostatni przepis nie zawiera żadnych norm dotyczących zasad proceduralnych, których powinna przestrzegać instytucja wydająca zamierzająca wycofać z urzędu zaświadczenie A1. W szczególności art. 5 rozporządzenia wykonawczego nie przewiduje w takim wypadku obowiązku wydania przez instytucję wydającą decyzji o wycofaniu z zachowaniem wspomnianej procedury dialogu i koncyliacji. Z uwagi na brak określenia wprost takiego obowiązku proceduralnego w przypadku, gdy instytucja wydająca zamierza wycofać z urzędu zaświadczenie A1, należy przyjąć, że procedura przewidziana w art. 5 ust. 2-4 rozporządzenia wykonawczego nie stanowi obowiązkowej przesłanki cofnięcia z urzędu zaświadczenia A1 przez instytucję wydającą, która stwierdziła nieprawdziwość informacji leżących u podstaw wydania takiego zaświadczenia. Taka wykładnia wynikająca z brzmienia art. 5 rozporządzenia wykonawczego jest ponadto

spójna w świetle charakteru, celu i przesłanek wprowadzenia w życie procedury dialogu i koncyliacji. Jak bowiem wynika z art. 76 ust. 6 rozporządzenia podstawowego, rozpatrywanego w świetle art. 72 lit. a tego rozporządzenia, procedura ta stanowi środek ustanowiony przez prawodawcę Unii w celu rozstrzygania rozbieżności między właściwymi instytucjami zainteresowanych państw członkowskich, dotyczących w szczególności wykładni lub stosowania wspomnianego rozporządzenia. Wynika z tego, że zastosowanie procedury dialogu i koncyliacji wynika z różnicy zdań między właściwymi instytucjami dwóch lub większej liczby państw członkowskich, co znajduje potwierdzenie w przepisach rozporządzenia wykonawczego, które przewidują zastosowanie takiej procedury. Tymczasem wycofanie z urzędu zaświadczenia A1 przez instytucję wydającą ma swoje źródło nie w rozbieżności zdań między instytucją wydającą a instytucją innego państwa członkowskiego, która podważałaby prawdziwość takiego zaświadczenia, lecz w stwierdzeniu przez instytucję wydającą, w następstwie weryfikacji, którą jest ona zobowiązana przeprowadzić w celu wypełnienia obowiązków ciążących na niej z mocy zasad lojalnej współpracy i wzajemnego zaufania, o których mowa w pkt 35 i 36 niniejszego wyroku, że informacje zawarte we wspomnianym zaświadczeniu nie odpowiadają rzeczywistości.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreślił także, że przedstawiona wyżej wykładnia nie podważa ani praw, które pracownik, którego dotyczy zaświadczenie A1 będące przedmiotem wycofania, czerpie z rozporządzenia podstawowego, ani celu realizowanego przez to rozporządzenie. Po pierwsze dlatego, że właściwa instytucja państwa członkowskiego, wydając takie zaświadczenie, ogranicza się do oświadczenia, że pracownik podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego (por. analogicznie wyrok z dnia 30 marca 2000 r., Banks i in., C-178/97, EU:C:2000:169, pkt 53). W związku z tym, ponieważ zaświadczenie A1 nie jest aktem o charakterze konstytutywnym, lecz aktem deklaratoryjnym, jego wycofanie nie może prowadzić do utraty takich praw. Po drugie, w następstwie wycofania zaświadczenia A1 ustawodawstwo mające zastosowanie do danego pracownika zostanie określone zgodnie z przepisami tytułu II rozporządzenia podstawowego, w razie potrzeby, gdy zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego, z wykorzystaniem procedury dialogu i koncyliacji.

Uwzględniając wykładnię przepisów rozporządzenia podstawowego i rozporządzenia wykonawczego przyjętą w omówionym wyżej wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2023 r., C-422/22, Sąd Najwyższy uznaje, że ma ona wiążący charakter również w sprawie, w której została wniesiona rozpoznawana skarga kasacyjna.

Artykuł 267 TFUE (dotyczący instytucji pytań prejudycjalnych) należy bowiem interpretować w ten sposób, że po uzyskaniu od Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej odpowiedzi na zadane przez Sąd i dotyczące wykładni prawa Unii pytanie, lub gdy orzecznictwo Trybunału udziela już jasnej odpowiedzi na takie pytanie, izba sądu orzekającego w ostatniej instancji musi sama uczynić wszystko co niezbędne do tego, aby ta wykładnia prawa Unii została wprowadzona w życie (por. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: z dnia 5 kwietnia 2016 r., C-689/13, Puligienica Facility Esco SpA, EU:C:2016:199, pkt 38 oraz z dnia 15 stycznia 2013 r., C-173/09, G. I. E. przeciwko Natsionalna zdravnoosiguritelna kasa, EU:C:2010:581, pkt 30).

Odnosząc zatem kierunek wykładni rozporządzeń koordynacyjnych przedstawiony w powołanym wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2023 r., C-422/22, do okoliczności faktycznych ustalonych w sprawie przez Sądy *meriti*, mających wiążący charakter w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), Sąd Najwyższy zauważa, że jak wynika z tych ustaleń, organ rentowy, choć wydał dla pracowników skarżącej zaświadczenia A1 potwierdzające zastosowanie wobec nich polskiego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego w spornych okresach, to jednak następnie wszczął procedurę kontrolną mającą na celu sprawdzenie, czy okoliczności podane w oświadczeniach skarżącej jako przesłanki wydania wspomnianych zaświadczeń były prawdziwe. Kontrola ta ujawniła z kolei, że wspomniani pracownicy od początku nie spełniali warunków uzasadniających wydanie dla nich zaświadczeń A1, gdyż wykonywali pracę najemną wyłącznie w innych państwach członkowskich, a skarżąca prowadziła w tym czasie działalność głównie za granicą, zaś jej działalność na terenie Polski miała jedynie marginalny charakter. W związku z tym pracownicy ci powinni podlegać ustawodawstwu państw członkowskich, w których wykonywali ową pracę najemną. Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika również, że organ rentowy,

po wydaniu (zaskarżonych w sprawie) decyzji stwierdzających, że pracownicy skarżącej nie podlegali w spornych okresach polskiemu ustawodawstwu, oraz uchylających wydane w stosunku do nich zaświadczenia A1, zawiadomił o tym instytucje ubezpieczeniowe właściwych państw członkowskich, określając w tych informacjach właściwe ustawodawstwo, któremu pracownicy powinni podlegać. Taki sposób procedowania oznaczał więc, że rozporządzenia koordynacyjne zostały prawidłowo zastosowane. Stanowisko Sądu drugiej instancji w odniesieniu do tak przeprowadzonego postępowania było zatem trafne. Dlatego należy uznać, że w sprawie nie doszło do naruszenia powołanych w podstawach zaskarżenia przepisów rozporządzeń koordynacyjnych (art. 11, art. 13 i art. 16 rozporządzenia podstawowego oraz art. 5, art. 14, art. 15, art. 16, art. 19 i art. 20 rozporządzenia wykonawczego).

Nie jest także uzasadniony kasacyjny zarzut naruszenia art. 13 § 2 i art. 477¹⁴ k.p.c. Nie ma racji skarżąca, zarzucając, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest niepełne i pomija część zarzutów oraz twierdzeń strony podniesionych w apelacji. Powołane podstawy kasacyjne nie dają możliwości weryfikacji prawidłowości sporządzonego uzasadnienia. Skarżąca nie powołuje się na przepis art. 327¹ k.p.c. Nawet jednak gdyby podstawy kasacyjne zostały prawidłowo sformułowane, to należy podkreślić, że zarzut naruszenia art. 327¹ § 1 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia wyroku uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia, a także w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2021 r., II USKP 12/21, LEX nr 3117753 i powołane tam orzeczenia i z dnia 13 listopada 2020 r., IV CSK 116/19, LEX nr 3080033). Wbrew odmiennemu twierdzeniu skarżącej, uzasadnienie orzeczenia Sądu drugiej instancji zawiera wszystkie niezbędne elementy umożliwiające przeprowadzenie właściwej kontroli kasacyjnej.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

Halina Kuryło Jolanta Frańczak Maciej Pacuda

[SOP]

[ms]